

SUOMEN SOTASYYLLISYYDEN RASKAS TAAKKA – MIKSI?

“... Suomi, tultuaan Hitlerin Saksan liittolaiseksi ja osallistuttuaan sen rinnalla sotaan Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liittoa, Yhdistynyttä Kuningaskuntaa ja muita Yhdistyneitä Kansakuntia vastaan, on osaltaan vastuussa tästä sodasta ...”. Näin vahvistaa Pariisin rauhansopimus 10.02.1947 ja siitä annettu laki.

SUOMI ON siten kansainvälisen sopimuksen ja siitä annetun Suomen eduskunnan säätämän lain perusteella syyllinen sotaan.

Sotaan syyllisyys on raskas ja häpeällinen tuomio, joka ei edistä syylliseksi tuomitun maan positiivista tulevaisuutta. Syyllinen on velvollinen kantamaan omat sotakulunsa, korvaamaan aiheutuneet vahingot ja hänet yleensä tuomitaan menettämään vapautensa ja asemansa.

Sota aiheuttaa mittaamattoman määrän kärsimystä ja ahdistusta. Sodassa syntyy korvaamattomia tappioita henkilömenetyksien osalta ja valtavia taloudellisia rasitteita. Syyllinen on niistä vastuussa. Syyllinen menettää luottamuksensa, mikä vaikeuttaa tulevaa toimintaa ja herättää ansaitusti epäluuloa yhteistyötä ajattelevissa piireissä.

Suomen sotasyllisyyden varmistamiseksi kahdeksan poliittista johtajaamme tuomittiin sotasyllisinä eripituisiin vankeusrangaistuksiin suomalaisen lain ja tuomioistuinten toimesta.

Sotasyllisyys sinetöitiin passittamalla Risto Ryti, J W Rangell, Edwin Linkomies, Väinö Tanner, T M Kivimäki, Henrik Ramsay, Antti Kukkonen ja Tyko Reinikka 10 – 2 vuoden vankeusrangaistuksiin. Vankilan ovi sulkeutui heidän takanaan.

Sotasyllisyyden seurauksena Suomi pakotettiin maksamaan Neuvostoliitolle kaikkiaan 216.5 milj. kultadollarin edestä tavaraa sotakorvauksina. Summa vastaa nykyisen yhteiskuntamme rasitteena 50 – 60 mrd. euroa.

Sotasyllisyyden seurauksena Neuvostoliitto pakkoluovutti Suomelta noin 45 000 km2 alueen eli Petsamon, osia Sallasta ja Kuusamosta, Laatokan Karjalan, Karjalan Kannaksen ja Suomenlahden ulappasaaria. Aluemenetykset professori Ilkka Nummelan arvion pohjalta nyky-yhteiskunnan rasitteeksi laskettuna ovat noin 160 mrd. euroa.

Sotasyllisyyden seurauksena Suomi sai kärsiä omat sodan henkiset, henkilöihin liittyvät ja taloudelliset rasitteensa. Sodan taloudellinen taakka professori Nummelan laskelmien pohjalta vastaa nyky-yhteiskunnan rasitteena noin 250 mrd. euroa sekä em. sotakorvaukset ja aluemenetykset. Henkilömenetyksiä ei voida laskea rahassa.

Sodan ja syyllisyyden seurannaisvaikutuksia on mahdotonta laskea. Mitä vaikutti parin parhaassa työiässä olevan miessukupolven pois jääminen työmarkkinoilta tai syntymätömiem lasten määrä?

Paljonko suomalaisten omistamista metsistä on ryöstetty puutavaraa ja luontoa käytetty ansiotarkoituksiin tai tuhottu? Mitä viljapellot olisivat tuottaneet? Kuinka suuret ovat menetykset tehtaitten ja voimaloiden luovuttamisesta? Millaiset kulttuurimenetykset on kohdattu? Lista on loputon.

Miten sotasyllisyyden tunnustaminen vaikutti Suomen ja Neuvostoliiton suhteisiin ja niiden tasapainoon? Miksi tehtiin ns. Naapurussopimus ja lähialueyhteistyösopimus tai miksi maksetaan Saiman kanavan maksuja? Miksi Suomi ei ole uskaltanut aiemmin puhua turvallisuuskysymyksistään tai aluemenetyksistään avoimesti lainkaan.

Kysymyksiä on paljon. Vastauksia ei tämä yhteiskunta halua antaa. Suomettuminen on sotasyllisyyden osalta jatkunut edelleen kanonisoituna vaikenemisena. Syyllisyydestä on muodostettu kanonisoitu formaatti, jota asian tullessa ajankohtaiseksi aina toistellaan.

Onko se formaatti oikea? Oliko Suomi sotiin todella syyllinen? Oliko oikein tuomita Suomi maksamaan ja menettämään?

Oliko oikein tuomita suomalaiset poliittiset päättäjät sotasyllisinä? Olivatko he sotarikollisia, vai muuten sotaan syyllisiä?

Mikä logiikka on siinä ajatuksessa, että häviölle jääneissä maissa oli sotasyllisyys- ja sotarikosoikeudenkäyntejä? Tarkoittaako häviö samaa kuin syyllisyys?

Jo sotasyllisyytlakia tehtäessä oikeusoppineet olivat sitä mieltä, että laki oli perustuslain vastainen. Myös tuomiot olivat perustuslain vastaisia. Tutkimus on osoittanut, että Suomi oli syytön sotiin ja tuomitut eivät olleet sotarikollisia tai sotasyllisiä.

Silti tehtiin poliittinen manifesti, syvä ihmisoikeusloukkaus ja rikos ihmisyyttä vastaan. Syyttömät tuomittiin vankeuteen ja Suomi määrättiin maksajaksi. Tämä kaikki tapahtui demokraattisesti johdetussa, ihmisoikeuksia kunnioittavassa Suomessa, pääasiassa suomalaisten omin voimin ja toimin.

*Kuinka kauan?
Quousque Tandem?*

Suurin ja käsittämättömin kysymys on se: miksi nykyinen poliittinen johtomme halua ehdottomasti pitää kiinni Suomen sotasyllisyydestä ja sotasyllisinä tuomittujen tuomioista? Koetaanko syyllisyys jotenkin jalona toimena, vai onko kyse pelkästä pelkuruudesta tai tarkoituksellisesta oman poliittisen aseman pönkittämisestä?

Miksi vääräksi tiedettyjä tuomioita ei ole purettu? Perusteluksi sanotaan, etteivät tuomitut menettäneet mitään, eivät ainakaan kunniaansa. Toinen perustelu on poliittisen formaatin ydin: väärä tuomioita ei saa purkaa, koska silloin väärät tuomiot vahvistettaisiin todelliseksi. Onko näissä kummassakaan väitteessä mitään järkeä?

Onko oikeusvaltio Suomen kunnian ja arvon mukaista, että pysytään tuomioiden purkamattomuuden ja Pariisin rauhansopimuksen ingressin pohjalta syyllisinä? Syyllisyys on häpeällistä ja menettävää. Syyttömän tahallinen syyllisyyden jatkaminen on oikeusviranomaisten, johtavien poliitikkojen ja koko kansan syvä häpeä. Se on syvä alennustila oikeusvaltioksi itseään kutsuvalle maalle.

Meillä on maksamatta mittaamaton kunnianvelka sodanaikaiselle valtionjohdollemme ja sotiemme sukupolville veteraaneista sodan ajan äiteihin ja lapsiin saakka. Sitä kunnianvelkaa ei makseta väittämällä, etteivät sotasyllisiksi tuomitut menettäneet kunniaansa tai ettei väärä tuomioita tarvitse purkaa. Väite sotiin perusoikeustajua vastaan.

Tuomioiden vääryyttä ei heikennä se, että tuomioiden synnyttämiseksi koettiin erittäin vahvaa poliittista painostusta. Se oli lisätekiä, joka korostaa kunnianvelan aidon maksamisen tärkeyttä.

Poliittisesti rakennettua oikeusvelkaa ei pidä yrittää maksaa poliittisella liturgialla, kuten tähän asti on yritetty. Kyseessä olivat yksittäisiin ihmisiin kohdistetut

väärät tuomiot. Silti tuomioiden kautta koko kansa syyllistettiin, koska se oli demokraattisesti valinnut johtajansa ja seissyt lähes yksimielisesti heidän tukenaan suurimman uhan hetkellä.

On korkea aika purkaa vääräksi tiedetyt tuomiot ja korjata Pariisin rauhansopimuksen virheet. Sen vuoksi tässä lehdessä sotasyllisyysskysymystä tarkastellaan neljästä näkökulmasta:

- mitä syyllisyyden suhteen tapahtui ja mitkä olivat seuraukset
- mikä on platform eli se pohja, mistä asiaa tulisi tarkastella
- mitkä ovat purkamisen oikeudelliset perusteet
- mitkä ovat purkamisen psykologiset, taloudelliset ym. seuraukset

Vääryyttä ei voida oikaista uusilla valheilla tai jättämällä asiat sillensä. Asiat korjautuvat vain avoimella selvityksellä ja toteuttamalla oikeus. Kansakunta, joka jättää itse tuomitsemansa oman maan pelastaneet johtajansa syyllisiksi, on pelkääjien ja tahdottomien antautujien häpeällinen maa. Sellainen maa ei ansaitse oikeusvaltion ja itsenäisen kansakunnan arvoa.

Kuinka kauan, Quousque tandem, Suomi haluaa pysyä häpeällisenä ja tahdottomana maana? Kuinka kauan Suomi haluaa jarruttaa maan omanarvontunnon nousua, henkistä ryhdistäytymistä, tulevaisuuden toivon ja mahdollisuuksien rakentamista?

Suomi ei voi olla yhtä aikaa syyllinen ja syytön. On valittava joko syyllisyys tai syyttömyys. Syyttömyys on todistettu fakta. Sen puolesta on ryhdyttävä toimimaan.

Carpe diem! Tartu hetkeen.